



BOG

SOMMERFUGLEDALEN (/BOEGER/SOMMERFUGLEDALEN)

Af Inger Christensen (/forfattere/inger-christensen) (2018)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A07262957&fragment=content)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/sommerfugledalen) for at anmelde [BASIS%3A07262957&fragment=content](#)

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?url=http://litteratursiden.dk/boeger/sommerfugledalen&title=Sommerfugledalen)

Tweet ([https://twitter.coi](https://twitter.com)

_____u=http://litteratursiden.dk/boeger/sommerfugledalen&title=Sommerfugledalen) _____url=http://litteratursiden.dk/boeger/sommerfugledalen&status=Sommer

Et menneske spejler sig i naturen, og står ansigt til ansigt med sin dødelighed. Gennem sin form viser Sommerfugledalen os evigheden i øjeblikket - sonetkranen er et net, hvori digteren fangede den flygtigste sommerfugl af alle.

Originaludgave: 1991

TAGS: DIGTE, SONETTER (/TAXONOMY/TERM/12438)

ANMELDELSE



01 jan.19



(/users/lise-vandborg)

Af Lise Vandborg (/users/lise-vandborg)

Redaktør

Den skabelse og tilintetgørelse, som mesterværket 'Sommerfugledalen' så smukt kredser om, gennemgår man også som læser.

Ved genlæsning af 'Sommerfugledalen' bliver jeg igen overvældet, ja nærmest væltet omkuld, af værkets voldsomme kraft. Ikke blot hører det til et af Inger Christensens hovedværker; som en af de mest originale digtsamlinger fra det 20. århundrede er 'Sommerfugledalen' for længst blevet en klassiker og indgår i den danske kanon.

Inger Christensen bevægede sig med sonetkranen over i en af strammeste lyriske former. Sonetkranen består af 15 digte, to kvartetter á fire linjer og to terzetter á tre linjer. Hver sonets sidste linje er første linje i den næste op til mestersonetten, som består af de 14 åbningslinjer. Den betydningsskabende form får dødens stemme til at tone mere og mere frem gennem samlingen. Det er uhyre elegant udtænkt og udført.



Sonetkransen åbner med det lyriske jags sansning af et fantastisk syn af sommerfugle, som flager op i middagsheden. Sansningen vækker erindringer om barndommen og refleksioner om, at vi som mennesket er en del af universet og om livets forgængelighed: *"Hvem er det der fortryller dette møde med strejf af sjælefred og søde løgne og sommersyner af forsvundne døde? // Mit øre svarer med sin døve ringen: Det er døden som med egne øjne ser dig an fra sommerfuglevingen."*

Med blikket fra sommerfuglevingen møder jeg'et døden i livet. Dobbelthederne gennemsyrrer sonetkransen på raffineret vis og bindes ofte sammen af bogstavrim. I sonet V kædes sorg og sorgløshed sammen, og sonetten kulminerer i *"kun glimt af skræk og skønhed går i ring"*. I sonet III stiger sommerfuglen Morfeus sammen med andre sommerfugle op fra den underjordiske hule og *"vender aftensværmsiden ud"*. De er ikke nødvendigvis aftensværmere, det er blot den side, de viser i dette øjeblik, hvilket peger på, at dag og nat, lys og mørke, er to sider af samme sag. Morfeus' overside ser også forskellig ud, afhængig af hvordan lyset falder: Intet eksisterer i en substantiel form, men er derimod altid under forvandling.

I sonetkransens forløb kommer mødet med døden mere og mere til udtryk gennem spejlinger ligesom associationerne til undertitlen 'et requiem' forstærkes undervejs. Requiem er navnet på den katolske messe til minde om de afdøde. Da requiem samtidig henviser til musikken, der er skrevet til messen, peger undertitlen også på 'Sommerfugledalen' som en tekst, der er skrevet til de døde. En tekst, hvor døden og livet er indskrevet i hinanden: *"går med mig ind i sommerfugledalen, / hvor alting kun er til på denne side/hvor selv de døde hører nattergalen."* I øvrigt kan Inger Christensens recitation af værket karakteriseres som messende, hvilket også leder tankerne hen på dødsmissen.

Det lyriske du skal både opfattes som jeg'et og læseren: *"Det er døden som med egne øjne ser dig an fra sommerfuglevingen."* I dette intense blik ses læseren an af døden – af døden på sommerfuglevingen. Mens det i sonet XIII var jeg'et, der så døden an, hvorefter jeg'et blev konfronteret med døden i sig selv, er der i sonet XV et dobbeltblik, således at jeg'et - og læseren - samtidig betragtes af døden.

'Sommerfugledalen' er også et metapoetisk værk, da det er via poesiens iscenesættelse af døden, at mødet fortrylles. Under læsningen oplever vi en nærmest kosmisk kraft, som både rummer livet og døden, alt og intet. En kraft, som vi kun kan møde i det poetiske sprog. Og i det fortryllende møde, mærker vi livet mere intenst. Men mødet opstår kun i glimt. Ophøret truer hele tiden. Det er mesterligt gjort af Inger Christensen, at læseren indlejres i værkets egen bevægelse, hvor skræk og skønhed går i ring. Vi konfronteres med døden, som kulminerer med at vi mødes af dødens blik – et møde som i et (øje)blik lader evigheden komme til syne.

Den lærredsindbundne genudgivelse fra efteråret 2018 er vældig fin, men jeg savner digtsamlingens oprindelige, purpurfarvede omslag. Da purpur er sommerfuglebuskens farve og desuden sorgens farve i katolicismen, spiller netop denne farve en helt særlig rolle for samlingens univers.

ANALYSE



BOGDETALJER

